

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 630

van **ELISABETH MEULEMAN**

datum: 3 mei 2017

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**

VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Biologische pluimveestallen - Emissiereductie

Recente onderzoeksresultaten van het Nederlandse Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) hebben aangetoond dat de emissie van fijn stof uit pluimveebedrijven effect heeft op de volksgezondheid van de omwonenden. De overheid heeft naar aanleiding daarvan afspraken gemaakt met de pluimveesector over de reductie van fijnstof-emissie in de komende jaren. Daarbij wordt ook gekeken naar de biologische pluimveehouderij. Op dit moment is de biologische pluimveehouderij vrijgesteld van verplichte wettelijke maatregelen voor emissiereductie van ammoniak en fijn stof. Deze vrijstelling heeft te maken met de kleinschaligheid waardoor enerzijds de totale emissie van bedrijven lager is en anderzijds investeringen in emissiereductie minder rendabel zijn.

Toch heeft de biologische sector besloten zijn verantwoordelijkheid op te nemen en te zoeken naar een oplossing voor reductie van fijn stof en ammoniak.

Want de uitstoot van ammoniak, fijn stof en geur is hoger bij biologisch gehouden pluimvee dan bij de gangbare pluimveehouderij. Dit blijkt uit een studie van Wageningen UR. Daarbij heeft men ook bestudeerd of er ook een vergelijkbaar effect is bij de toepassing van de reducerende technieken in de stalsystemen van de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav).

De emissie van ammoniak wordt in de reguliere pluimveehouderij tegengegaan door het snel indrogen van de mest en/of het verwijderen van de mest uit de stal. Verder wordt gebruikgemaakt van luchtwassers. Dezelfde techniek van de reguliere pluimveehouderij kan gebruikt worden bij de biologische kippenteelt.

Het MER-screeningsrapport dat deel uitmaakt van de vergunningsaanvraag voor uitbreiding met een biostal voor 9000 dieren van een eiproducent met 150.000 hennen in verrijkte kooien in Eine, Oudenaarde, leert dat kippen in vrije uitloop veel meer fijn stof per dier produceren dan kippen in een verrijkte kooien: $PM_{10} = 0.084$ en $PM_{2.5} = 0,0039$ kg per dier per jaar, tegenover $PM_{10} = 0,005$ en $PM_{2.5} = 0,0002$ kg per dier per jaar voor het P-3.1-systeem (en deze cijfers uit het MER-screeningsrapport zijn wellicht een onderschatting). De fijnstofuitstoot per dier in vrije uitloop is dus in grote lijnen 15 tot 20 keer hoger. Dit betekent dat de voorziene 9000 extra kippen met vrije uitloop volgens de cijfers in het MER-screeningsrapport dubbel zoveel PM_{10} en $PM_{2.5}$ stof uitstoten als de bestaande installatie met 150.000 kippen in verrijkte kooien: 756 en 35 kg/jaar voor PM_{10} en $PM_{2.5}$ respectievelijk, te vergelijken met 338 en 14 kg/jaar voor de kippen in verrijkte kooien. Ook indien de cijfers voor de verrijkte kooien aangepast worden naar

meer realistische waarden, blijft het aandeel van de biologische kippen in de totale stofproductie zeer aanzienlijk.

De biostal dient momenteel niet ammoniak-emissie-arm te zijn. Wat betreft de NH₃-uitstoot: volgens de cijfers in het voormelde MER-screeningsrapport stoten de voorziene 9000 extra kippen met vrije uitloop 2835 kg NH₃/jaar uit. Volgens de gehanteerde emissiecijfers van 5550 kg NH₃/jaar voor de bestaande installatie met 150.000 kippen in verrijkte kooien, zouden 9000 biokippen evenveel ammoniak produceren als 75.000 kippen in verrijkte kooien.

Een vrijstelling 'zonder meer' is niet langer aan de orde. Dit geldt zowel voor fijn stof als voor ammoniak, dat in dit kader als een secundaire bron van fijn stof wordt gezien.

Op de website van het Vlaams infocentrum land-en tuinbouw lezen we in het bericht "Meer details over ammoniakbeleid dat Vlaanderen voert: ... tegen 2030 verwacht de overheid enkel nog emissiearme stallen in de leghennenhouderij ..." en in de brochure van Bioforum aangaande de omschakeling naar biologische landbouw van maart 2012: "Bio-bedrijven zijn momenteel nog vrijgesteld van de verplichting om aan de laag-emissie-eisen te voldoen omdat er nog te weinig technische oplossingen zijn, maar dat is slechts een kwestie van tijd." Ondertussen zijn we 5 jaar later.

1. Acht de minister het sociaal en ecologisch verantwoord om biologische pluimveestallen, na de recente berichtgevingen omtrent gezondheidsrisico's voor omwonenden en de zware milieubelasting, zonder enige bijkomende eisen naar emissiebeperkingen te vergunnen? Zeker in gevallen waar totaal geen sprake is van kleinschaligheid, zoals momenteel in Eine, Oudenaarde.
2. Voor de biologische sector is het van belang om zijn imago op dit vlak schoon te houden. En mede gezien zijn groei, is de biologische pluimveesector in Nederland van plan om zijn verantwoordelijkheid op te nemen.

Hoe zit het in Vlaanderen?

3. Zal de minister zo snel mogelijk duidelijkheid hieromtrent verschaffen? Enerzijds voor mens en milieu, anderzijds om niet wakker te worden met een financiële kater: er werd in 2012 namelijk reeds aangekondigd dat het slechts een kwestie van tijd is vooraleer lage emissie-eisen ook voor biostallen worden ingevoerd, en nu zijn we al 5 jaar later; en ook dat tegen 2030 alle pluimveestallen ammoniak-emissie-arm moeten zijn. Toch wordt vandaag nog 38% subsidie gegeven voor het bouwen van niet-AEA-stallen voor biologisch pluimvee. Het spreekt voor zich dat de landbouwers binnenkort opnieuw financiële steun/compensaties zullen vragen om hun stallen naar de toekomstige nieuwe normen om te bouwen.

ANTWOORD

op vraag nr. 630 van 3 mei 2017

van **ELISABETH MEULEMAN**

1. Wat ammoniakemissie betreft, geldt voor nieuwbouwstallen voor pluimvee en varkens een lijst van toegelaten systemen. Om op deze lijst te komen moet een stalsysteem een emissiefactor hebben die lager ligt dan een vooropgestelde grenswaarde. De ammoniakemissie van biologische pluimveestallen is hoger dan van niet-biologische stallen omwille van de hogere oppervlakte per dier en dus een groter met mest besmeurd oppervlak. Om die reden is de grenswaarde voor biostallen op dit ogenblik niet haalbaar en zijn biostallen vrijgesteld van de verplichting om ammoniakemissiearm te bouwen. Dat wil echter niet zeggen dat er geen reducerende maatregelen kunnen worden opgelegd door de vergunningverlener in functie van de lokale noden.
2. Net zoals in Nederland is ook de Vlaamse biolandbouwsector bewust bezig met de thema's milieu en ecologie.
3. Sinds 1 januari 2015 bedraagt de maximale steunintensiteit nog 30% in plaats van 38% voor bio-pluimveestallen die op de drie criteria van duurzaamheid (people, planet, profit) goed scoren. Ik zal met de sector overleggen over haalbare technieken om de emissies van ammoniak en fijn stof te reduceren.